

KULTURNI DOM
NOVA GORICA

Glasba

Galerija

Film

Četrtek, 30. november 2023, ob 20.00

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

**ZBOR SLOVENSKE
FILHARMONIJE**
in
AMBROŽ ČOPI, dirigent

VESELJE – UPANJE – LJUBEZEN

**Ob 50. obletnici skladatelja
Ambroža Čopija**

Glasbene pripovedi skladatelja **Ambroža Čopija** nagovarjajo poslušalce, pevce domačih in tujih zborov že tri desetletja. Izbor skladb za koncert ob 50. obletnici izraža njegov življenjski credo – veselje | upanje | ljubezen. V prepletu različnih slogov, posvetnega in svetnega, povezovanju starega in novega želi preseči dimenzijo časa in nas povabiti v svojo perspektivo sprejemanja in občutenja sveta. Izkušnje in znanje, ki jih pridobiva na uspešni dirigentski poti z mnogimi zbori, se v polnosti odražajo v njegovem skladateljskem ustvarjanju, ki je v večji meri posvečeno zborovski glasbi. Slednja izkazuje visoko umetniško kakovost, kar dokazujejo ne samo nagrade, ampak tudi uvrstitve njegovih del v koncertne programe vrhunskih domačih in tujih zborov ter naročila tako doma kot v mednarodnem prostoru.

V Čopijevem opusu je delež posvetnih, sakralnih in ljudskih skladb sorazmerno enak. Instrumentalnih skorajda ne najdemo. Obstaja prgišče zgodnejših del, vendar se je na svoji poklicni poti kmalu obrnil k ustvarjanju zborovske glasbe in ji ostaja zvest v enaki meri vse do danes. Le redko njegova zborovska dela vključujejo instrumentalno spremljavo; večinoma jo napiše otroškimi in mladinskimi skladbami za ritmično ogrodje. V njegovem opusu so v ospredju a cappella skladbe. Največji delež je namenjen mešanemu zborom, najmanjši moškimi. Prav tako sakralno glasbo piše predvsem za mešane sestave, čeprav je v zadnjem času napisal nekaj maš za ženske zборе, ki v opusu po številu sledijo skladbam za mešani zbor.

Ambrož Čopi sodi med redke slovenske skladatelje, ki pišejo koncertno sakralno glasbo; je zelo kompleksna in ni namenjena izvedbi cerkvenih zborov. S sakralno glasbo se je začel ukvarjati že v času študija. Močan vtis je nanj naredil Krekov psalm *Desiderium exsultis*. Posebno pri njegovih sakralnih delih je to, da duhovno dimenzijo odstira z neprekosljivo lahkotnostjo, pri tem pa je prepričljiv in jasen. Njegovo dožemanje vsebine besedil ni pretirano ekspresionistično, zato glasbe ne obtežuje z gostimi in težko razumljivimi gradivom ali patosom. Skladbe prežema upanje – svetloba, vera in ljubezen. Pogosto so ta dela v izrazu, ne pa tudi tehnično in izvedbeno, lahkotnejša ali pa celo živahna, saj kontrast išče v navdušenju in veselju. Vsebinsko podaja v zvočnih odtenkih optimizma in neposredno. V tem smislu je zelo samosvoj, izviren in zato tudi priljubljen med zbori.

Pri uglasbitvah sakralnih besedil v latinščini, angleščini ali pravoslavnega izvora piše glasbo z občutkom do ritma in melodije jezika oziroma jezikovnega idioma ter v iskanju ustreznih zvočnih barv in z upoštevanjem kulturne ali glasbene dediščine in identitete. Glede na vsebino besedila izrablja vse možnosti, ki jih ponuja pevski aparat. V zborovskih skladbah Ambroža Čopija ni nič prepuščeno naključju. Zasnovana so tako, kot bi bila napisana za veliki orkester; vsak part, vsaka glasovna linija je natančno premišljena, šibkosti v partituri ne dopušča, preudaren je tudi na področju tehničnega. Odgovarjata mu lirizem, mehko in izpovednost. Izrazita je težnja k iskanju in izražanju barv in prav ta zvočna barvitost je zaščitni znak njegove zborovske glasbe.

Metka Sulič

O SKLADBAH

Kot priprava na božič, praznik upanja in veselja nad novim, koncert uvaja skladba *Ero cras (Jutri bom prišel)*. Z uporabo večzborja skladatelj ozvoči gregorijanski koral. V njem se predstavi sedem velikih t. i. o-antifon. Skladatelj jih v naslednjem ciklu v sodobnejši zvočnosti predstavi tri. Zadnja *O Oriens* se navezuje na skladbo *I believe*. Tekst neznanega avtorja izraža vero v sonce, ljubezen in Boga kljub neprisotnosti vseh treh. Skladatelj v teh kompozicijah združuje različne kompozicijske tehnike, uporabljene v prejšnjih obdobjih, in tudi citate. Posebno mesto ima v makaronskem verzu *Ave maris stella* in dva hommagea, Williamu Byrdu in Claudiu Monteverdiju, v zaključku prvega dela koncerta, ki se v veselem vzdušju sklone s tremi psalmi. Drugi del uvede cikel na besedila iz Visoke pesmi. Z uporabo antičnega judovskega modusa se približa času kralja Solomona. Cikel na besedila Srečka Kosovela iz *Integralov* se dotika vprašanja ljubezni na mističen način ob neprisotnosti ljubljene osebe, kot občutje ali silhueta iz sanj. V skladbi *He wishes for the cloths of Heaven* skladatelj z uporabo steklenih krogel (kozarcev) priključuje dimenzijo sanj: »Imam le sanje, ki ti jih polagam pod noge.« Maša ljubezni za zbor in jazz trio je hvalnica ljubezni. Sakralni tekst skladatelj naveže na zemeljsko ljubezen z uporabo plesnih ritmov swinga, sambe, tanga ...

AMBROŽ ČOPI

Kompozicijo je študiral pri Danetu Škerlu in Urošu Rojku. Za svoje dosežke v času študija je leta 1995 prejel naziv Mladi glasbenik, leta 1997 pa Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani. Svoja prva znanja iz vokalne glasbe in dirigiranja je pridobil kot asistent dirigenta Stojana Kureta. Vodil je vrsto slovenskih zborov: Komorni zbor Nova Gorica, Mešani pevski zbor Obala, APZ Univerze na Primorskem, Komorni zbor KGBL ... Z njimi je dosegel 15 zlatih plaket na državnih tekmovanjih ter 26 prvih mest in več zlatih priznanj v tujini. Z APZ Univerze na Primorskem je nastopil kot finalist za Veliko nagrado Evrope v zborovskem petju v Toursu (Francija, 2009). Leta 2014 mu je Javni sklad za kulturne dejavnosti RS podelil Gallusovo plaketo – najvišje priznanje JSKD-ja za izjemne umetniške dosežke na glasbenem področju. Leta 2016 je prejel Škerjančevo priznanje, ki mu ga je podelil Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana za izjemne zasluge pri umetniškem uveljavljanju šole, ter najprestižnejše državno priznanje, nagrado Prešernovega sklada. Njegove skladbe so predstavljene na petih avtorskih zgoščenkah *Lirični akvareli* (APZ Tone Tomšič, Stojan Kuret), *Soptičice še snivale* (ČarniCe, Stojan Kuret), *Praeparate corda vestra* (Komorni zbor Ave, Ambrož Čopi), *Sanjam* (Slovenski komorni zbor, Martina Batič) in *I believe* (Dekliški zbor Glasbene šole Koper, Maja Cilenšek / Vikra – Vokalna skupina Glasbene matice Trst, Petra Grassi / Vokalna akademija Ljubljana, Stojan Kuret). Izdane so pri založbah Astrum, Sulasol, DSS in ICOT. Poučuje na Umetniški gimnaziji v Kopru, KGBL ter kot zunanji sodelavec na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Kot strokovni ocenjevalec in član žirij je vabljen na različne zborovske manifestacije in tekmovanja, kot predavatelj pa sodeluje na zborovskih seminarjih doma in v tujini.

ZBOR SLOVENSKE FILHARMONIJE

Začetek organiziranega zborovskega udejstvovanja na Slovenskem je mogoče poiskati v delovanju predhodnic Slovenske filharmonije; lasten vokalni sestav je imela že Filharmonična družba in z njim oblikovala koncerte od konca 18. stoletja naprej. V 19. stoletju, v času narodnostnih teženj, je svoj zbor, katerega člani so z uspehom nastopali tudi v tujini, ustanovila osrednja slovenska glasbena organizacija Glasbena matica. Po drugi svetovni vojni in razpustitvi Glasbene matice je zbor ponovno zaživel kot del Slovenske filharmonije. Med letoma 1976 in 1991 se je profesionalna zborovska tradicija prekinila, nato je bil kot društvo posebnega družbenega pomena na novo ustanovljen poklicni sestav Slovenski komorni zbor, ki od leta 1998 deluje v okviru Slovenske filharmonije. Zbor je dve desetletji vodil Mirko Cuderman, od leta 2012 do danes pa so se kot umetniški vodje zvrstili Martina Batič, Borut Smrekar in Gregor Klančič. Poleg najvidnejših slovenskih dirigentov so ga vodili tudi številni ugledni mednarodni umetniki: Eric Ericson, Tõnu Kaljuste, Grete Pedersen, Kaspars Putniņš, Günther Theuring in Stephen Layton. Zbor v sklopu svojih abonmajskih ciklov pripravlja koncerte, na katerih izvaja a cappella in vokalno-instrumentalno glasbo, ter redno sodeluje pri izvedbi vokalno-instrumentalnih del z Orkestrom Slovenske filharmonije. Kot edini poklicni koncertni vokalni sestav v Sloveniji se v veliki meri posveča ohranjanju domače glasbene dediščine. Od leta 2016 je Zbor Slovenske filharmonije član Evropskega združenja profesionalnih pevskih zborov TENSO.

PROGRAM:

AMBROŽ ČOPI (1973)

- **ERO CRAS / VENI, VENI EMANUEL** (antifona)
- **O RADIX JESSE** (velika o-antifona)
Urška Šemrov – sopran in Polona Gregorc – sopran
- **TIHA ZEMLJA** (koroška ljudska)
Polona Gregorc – sopran, Ana Potočnik – alt, Rok Ferenčak – tenor in Miha Bole – bas
- **I BELIVE** (Anon.)
- **TRES CANTIONES SACRAE**
Ave maris stella – The Star on the Sea (marijanska himna)
Ave verum Corpus Christi (papež Inocenc VI./Étienne Aubert)
Urška Šemrov – sopran in Rok Ferenčak – tenor
Alleluia. Laudate Dominum, omnes gentes (Ps 116,1)
- **O SALUTARIS HOSTIA** (Tomaž Akvinski)
Polona Gregorc – sopran
- **TWO SACRED HYMNS**
Sing joyfully to God our strength (Ps 81,1-4)
Cantate Domino ... omnis terra (Ps 95,1ab.2a in Ps 97,1b.4b.5b)
(2013)

- **HE WISHES FOR THE CLOTHS OF HEAVEN** (William Butler Yeats)
Martin Kozjek – bariton
- **TIHO JE PRIŠLA Z ZVEZDAMI** (Srečko Kosovel)
Srečal sem jo
Martin Kozjek – bariton
Poljubil bi te ...
Urška Šemrov – sopran
- **MISSA AMORIS / MASS OF LOVE** za zbor, klavir, kontrabas in tolkala* (mašni ordinarij)
Kyrie eleison
Gloria
Sanctus
Benedictus
Agnus Dei
Ana Potočnik – alt, Krištof Strnad – tenor in
Martin Kozjek – bariton
Gioele Andreolli – klavir, Tomaž Štular – kontrabas,
Franci Krev – bobni
- **ARISE MY LOVE, MY BEAUTIFUL ONE** (Vp 2,10-12)
Urška Šemrov – sopran in Miha Bole – bas

* prva izvedba v priredbi za mešani zbor

KULTURNI DOM
NOVA GORICA

Glasba

Galerija

Film

Bevkov trg 4
5000 Nova Gorica

E: pr@kulturnidom-ng.si

W: www.kulturnidom-ng.si

T: +386 (0)5 335 40 13